

Kunnskapsdepartementet
Boks 8119, Dep.
0032 Oslo

Høring - utkast til endring av forskriftsbestemmelser som gjelder akkreditering av doktorgradsstudier

Høgskolen i Gjøvik finner det fornuftig at NOKUT kan fastsette andre kriterier for nye doktorgradsutdanninger enn for revidering av utdanninger som tidligere er akkrediterte av NOKUT, eller som er opprettet på annen måte. Vi har følgelig ingen innvendinger til de foreslåtte endringer i femte ledd til §3-1.

1.0 *Betenkning angående kompetansekrav:*

Høgskolen i Gjøvik er derimot noe betenkt over utformingen av tredje ledd av §3-1. Det er et greit minimumskrav at det må være minst 8 årsverk i førstestilling. Vi tror imidlertid at det i mange tilfeller vil være ønskelig med en større bredde i fagmiljøet enn hva en kan oppnå om minst 6 av disse skal være i heltidsstilling. Skal man ta ha 20 doktorgradsstudenter inne til en hver tid vil det kreve en viss bredde i fagområdene, som bedre kan sikres ved at 6 av årsverkene bør være i hel- **eller deltids** stilling. Slik som det står i forslaget kan det også tolkes som om en tenker seg at de fire professorstillingene bør være blant de 6 heltids årsverkene, men vi tror at professorkompetanse med tilhørighet i flere fagmiljøer vil være en styrke for en doktorgradsutdanning, og at det vil være gunstig med noen professorer er i deltidsstillinger.

2.0 *Betenkning angående krav til antall ph.d.-studenter:*

Høgskolen i Gjøvik er enige i at det bør være et visst antall doktorgradstudenter for at det skal kunne gis et godt miljø og et godt faglig tilbud i opplæringsdelen av doktorgradstudiet. Om det skal være en viss bredde i kurstilbudet er det ikke urimelig at porteføljen må kunne velges av 5-7 studenter årlig. Imidlertid kan kravet til antall PhD-studenter tolkes for snevert med hensyn til hva som menes med forskningsmiljø. Det kan også ha uheldige konsekvenser for smale programmer selv om programmene er internasjonalt anerkjente, har høy forskningsaktivitet og sterk profil.

2.1 *En mulig for snever definisjon av hva som menes med forskningsmiljø:*

En stor del av tiden når det drives forskning må imidlertid doktorgradstudentene kunne tilbringe i ulike forskningsmiljøer på forskningssentra, institutter og forskningsstasjoner m.m. hvor det befinner seg betydelig mindre enn 20 doktorgradsstudenter. Vi tror derfor ikke at kriteriet på 20 doktorgradsstudenter nødvendigvis skal knyttes opp mot det enkelte akkrediterte doktorgradsstudium, men at det må kunne vises at doktorgradstudiet alene **eller i samarbeid med andre** doktorgradstudier (for eksempel gjennom en forskerskole) kan tilby studentene et miljø hvor det til sammen inngår minst 20 doktorgrads studenter.

2.2 *Uheldige konsekvenser for sterke, men smale forskningsmiljøer:*

Kravet om 20 studenter i ph.d.-programmene kan få uheldige konsekvenser, og Høgskolen i Gjøvik er et godt eksempel på det. Høgskolen har en relativt ny forskningsgruppe i informasjonssikkerhet med et to år gammelt ph.d.-program. Gruppen og programmet har allerede et svært godt rykte internasjonalt, en høy forskningsaktivitet, et internasjonalt nettverk, deltar i flere internasjonale prosjekter, og tiltrekker seg forskere og studenter fra hele verden. Gruppen har som den eneste i Norge undervisningsprogrammer i informasjonssikkerhet på Bachelor, Master og Ph.d.-nivå, og tilbyr nå Skandinavias eneste studieretning på masternivå i digital etterforskning. Med andre ord har gruppen på kort tid opparbeidet et svært godt "brand" som tjener Norge godt.

Kombinasjonen av at programmet er nytt og at tilgangen på finansiering for ph.d.-studenter er begrenset, medfører at gruppen i dag veileder kun elleve ph.d.-studenter. Den har kapasitet for mange flere. Samtidig veileder man på HiG over tyve ph.d.-studenter i informatikk, informasjonssikkerhet medregnet, men altså kun elleve under eget ph.d.-program. Studentene i informasjonssikkerhet er derfor i et større faglig miljø enn sitt eget informasjonssikkerhetsmiljø, både ved å være en del av informatikkmiljøet på Høgskolen, men også via samarbeidende informasjonssikkerhetsmiljøer avdelingen bygger opp med sikkerhetsmiljøer innen Forsvaret, Politiet og næringslivet. Siden tellemåten i forskriftene er svært enkel, tas ikke dette med, og HiG er derfor i en prosess med å utvide sin ph.d.-rett til å omfatte den videre kategorien informatikk ("Computer Science") for dermed å bringe alle sine studenter under eget program, og dermed møte 20-kravet.

20-kravet kan derfor medføre at institusjoner legger godt profilerte ph.d.-studier under fagområder som favner videre. 20-kravet reduserer villigheten til å "skjerpe" et forskningsprogram, og vil gi en tendens mot mer generiske programmer bygget rundt mer generiske ph.d.-utdannelse. Dette er ingen ønsket utvikling. Studenter og forskere over hele verden er tiltrukket av at det på Gjøvik er et ph.d.-program nettopp i informasjonssikkerhet. Et ph.d.-program i informatikk med mulighet for å ta en oppgave i informasjonssikkerhet er ikke like tiltrekkende.

For å gjøre eksempelet så klart som mulig: Vi mener det ville være til alles beste om HiG hadde to ph.d.-programmer, et i informatikk og et i informasjonssikkerhet. Til sammen er gruppen stor, robust og møter kravene til akkreditering. Imidlertid vil 20-kravet medføre at vi i stedet får et ph.d.-program i informatikk. Dette er etter vår mening ingen god løsning. HiG ber derfor om reglementet tillater at to sterkt relaterte programmer skal kunne akkrediteres som om de var ett, men skal kunne markedsføres og telles som om de var to.

3.0 *Betenkning angående behandling av nye programmer:*

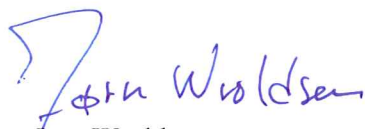
Høgskolen i Gjøvik mener også at det vil være bra om nye studier får 5-6 år på seg før de skal tilfredsstille kravet om 20 studenter. Det kan ta tid å skape kvalitet, og bli så kjent og finne finansielt grunnlag for å ta opp 5-7 nye kandidater av høy kvalitet hvert år. Vi tror departementet har urealistiske forventninger til rekrutteringen til en del doktorgradsstudier om de forventer at storparten av doktorgradstudentene kan eller bør rekrutteres fra egne bachelor- eller masterstudier. At det finnes muligheter for å hente studenter som har gått master- og bachelorutdanning på egen institusjon kan være

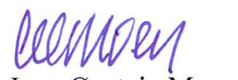
greit, men vi mener at det er ønskelig med en mer heterogen studentmasse, hvorav de fleste doktorgradsstudenter kommer fra andre studiesteder og fra utlandet. Stor ”innavl” vil snarere være et tegn på at doktorgradsstudiet er lite konkurransedyktig når det gjelder å tiltrekke seg gode kandidater, og er neppe et kvalitetskriterium.

Minimumsfaktoren for rekruttering av doktorgradstudenter er for mange utdanninger ikke tilgangen på kvalifiserte søkere, men muligheten til å finansiere alle som kan tenke seg å gjennomføre en slik utdanning. Kunnskapsdepartementet bør derfor i sin tildeling av nye stipendiater særlig satse på å styrke de mindre miljøene slik at de kan ha et antall stipendiater som møter det ønskede minimum.

Det er i dagens samfunn behov for folk med høy utdanning i alle regioner av landet. Derfor bør også doktorgradstudentene kunne ta sin utdanning i ulike regioner. Etter endt utdanning vil svært mange ha familie å ta hensyn til, og en sentralisering av utdanningstilbudet vil lett føre til at det blir mye vanskeligere å rekruttere godt utdannet arbeidskraft i en del regioner av landet. Innlandet er en region med behov for høgt kvalifiserte folk, men hvor utdanningsnivået er lavere enn i mange andre deler av landet. Det er derfor viktig at man legger opp til en utdanningspolitikk som legger til rette for at en del av de beste hodene kan forbli i regionen.

Med vennlig hilsen

 Jørn Wroldsen
 Rektor

 Inge Øystein Moen
 Høgskoledirektør